

EUROOPA KOHTU OTSUS

1. detsember 1965*

Kohtuasjas 16/65,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Hessisches Finanzgerichti (finantskohus) esitatud eelotsusetaotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas menetluses järgmiste poolte vahel:

C. Schwarze, Bremen,

ja

Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, Frankfurt am Main,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president Ch. L. Hammes, kodade esimehed L. Delvaux ja W. Strauß, kohtunikud A. M. Donner (ettekandja), A. Trabucchi, R. Lecourt ja R. Monaco,

kohtujurist: J. Gand,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

Eelotsuse küsimuste sisu

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Hessisches Finanzgerichti esitatud küsimuste sõnastusest võib järeldada, et kohut huvitab mitte niivõrd asutamislepingu või ühenduse institutsiooni meetme tõlgendamine, vaid ta soovib saada kõnealuse meetme kehtivust käsitlevat eelotsust, mida Euroopa Kohus on volitatud tegema vastavalt artikli 177 esimese lõigu punktile b. Finanzgerichti küsimustes 1–3 on märgitud punktid, mis tema arvates seavad kahtluse alla komisjoni otsuse õiguspärasuse ning küsimustega 4–6 soovib ta kohtult teada, millised oleksid otsuse kehtetuse tagajärjed. Põhikohtuasjas kujunenud olukord, mida kohtule saadetud eelotsusetaotluses kirjeldatakse, kinnitab seda järeldust, kuna põhikohtuasja hageja seisukohad rajanevad komisjoni otsuse väidetaval õigusvastasusel.

Prantsuse Vabariigi valitsus väidab oma märkustes, et mitu küsimust väljuvad asutamislepingu tõlgendamise piiridest ning märgib, et kui kohus neile väidetavatele tõlgendamisküsimustele vastab, teeb ta tegelikult otsuse küsimustes, mis ei puuduta asutamislepingu tõlgendamist, vaid EMÜ institutsioonide poolt vastu võetud meetmete kehtivust.

Kuigi kohtul ei pruugi artikli 177 kohaselt olla pädevust kõnealuse meetme kehtetuks tunnistamiseks, nagu Prantsuse valitsus väidab, annab see säte kohtule selgesõnaliselt pädevuse otsustada nimetatud meetme kehtivuse üle. Kui siseriikliku kohtu küsimuste tegelik eesmärk näib olevat seotud pigem ühenduse meetmete kehtivuse kui nende tõlgendamisega, on Euroopa Kohtule kohane siseriiklikku kohut viivitamata oma seisukohast teavitada, sundimata teda täitma puhtvormilisi nõudeid, mis venitaksid tarbetult artikli 177 kohast menetlust ning oleksid vastuolus selle mõttega. Kuigi selline range vorminõuetest kinnipidamine võib olla põhjendatud kohtuvaidluses kahe poole vahel, kelle vastastikused õigused peavad olema rangelt reguleeritud, oleks see kohatu õigusalse koostöö erivaldkonnas vastavalt artiklile 177, mis nõuab, et siseriiklik kohus ja Euroopa Kohus, tegutsedes kumbki oma pädevuse piires ning ühenduse õiguse ühetaolise kohaldamise tagamise eesmärgil, aitaksid vahetult ja teineteist täiendades kaasa otsuse väljatöötamisele. Mis tahes muu lähenemisviis tooks kaasa olukorra, kus siseriiklikud kohtud võivad ise ühenduse meetmete kehtivuse üle otsustada.

Seetõttu ei ole alust väita, et põhikohtuasja pooled on asutamislepingu artikli 173 sätetest kõrvale hoidnud. Siseriiklik kohus ei kavatsenud siseriiklikul tasandil otsustada õigusküsimusi, mis on reserveeritud üksnes ühenduste kohtule; pooled taotlesid eelotsusetaotluse saatmist Euroopa Kohtule ja Finanzgericht nõustus ning täitis kõik asutamislepinguga ette nähtud tingimused ja menetlusnõuded.

1. ja 2. küsimus

Esimeses küsimuses soovib Finanzgericht teada, kas vaidlusaluse 24. jaanuari 1964. aasta otsuse suhtes kehtis asutamislepingu artiklis 190 sätestatud põhjendamisnõue.

Teraviljaturu ühise korralduse järk-järgulist kehtestamist käsitleva nõukogu määruse nr 19 artikli 3 viimases lauses sätestatakse: „Komisjon kehtestab vaba hinna piiril artikliga 26 ette nähtud kriteeriumite kohaselt.” Kõnealuse pädevuse raames hindade kindlaksmääramiseks

võetud meetmed on asjassepuutuvatele liikmesriikidele siduvad ning neid tuleb käsitada otsustena asutamislepingu artiklite 189, 190 ja 191 tähenduses. Seepärast kohaldatakse kõnealuste otsuste suhtes neid artikleid.

Teise küsimusega soovib Finanzgericht teada, kas vaidlusalune otsus, milles viidatakse üksnes varasemale otsusele, milles vaid üldjoontes kirjeldatakse kaalutlusi, millest komisjon lähtus vaba hindu piiril kindlaks määrates, vastab artikli 190 nõuetele või oleks see pidanud sisaldama hindu, turge, kvaliteeti ja tegelikult pakutavaid koguseid kirjeldavaid konkreetseid põhjuseid, mida komisjon arvesse võttis, ning otsuse aluseks olnud kvaliteedierinevusi.

24. jaanuari 1964. aasta otsus, nagu see adressaadiks olevatele liikmesriikidele teatavaks tehti, näib olevat vaba hindu piiril käsitlevate varasemate otsuste muudetud versioon ning selles viidatakse selgesõnaliselt 21. detsembri 1962. aasta algsele otsusele ning järgnevatele otsustele, millega kõnealuse varasema otsusega kehtestatud hindu korrigeeriti. Komisjon teatas talle kättesaadavatest andmetest lähtudes, et hindu tuleb korrigeerida otsusele lisatud tabeli kohaselt.

Arvestades vabasid hindu piiril käsitlevate otsuste sellist järgnevust, võisid 21. detsembri 1962. aasta alguses otsuses sätestatud püsivad üldised kaalutlused olla käesoleva otsuse aluseks ning tuleb lugeda, et need kaalutlused on käesolevas otsuses sätestatud.

Komisjoni valitud lähenemisviis, mille kohaselt täies mahus avaldati üksnes algne otsus ning hilisemate otsuse puhul piirduti neis sisalduvate tabelite avaldamisega Euroopa Ühenduste Teataja põllumajanduslisas, oli piisav kõikide asjassepuutuvate isikute teavitamiseks sellest, et hilisemates muudatustes võeti muutmata kujul arvesse algse otsuse aluseks olevaid põhjendusi.

Järgmisena tuleb uurida, kas 24. jaanuari 1964. aasta otsuses sel viisil sisalduvad põhjendused olid otsuse tegemiseks piisavad. Vastuväite kohaselt ei sisaldanud kõnealused põhjused konkreetseid asjaolusid, millele komisjon otsust tehes tugines.

Komisjoni määruse nr 89 artikli 7 kohaselt määravad eksportijariigid igal neljapäeval kindlaks andmed, mida kasutatakse, et arvutada välja määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodete vaba hind piiril. Seejärel arvutavad nad nende andmete alusel välja vaba hinna piiril ning esitavad kõnealused andmed ja hinnad komisjonile igal neljapäeval hiljemalt kell 15. Vastavalt nimetatud määruse artiklitele 8 ja 9 kehtestab komisjon nende andmete alusel igal reedel vaba hinna piiril. Kui kõnealuste hindade arvutamiseks kasutatavad andmed enne neid päevi muutuvad, teatavad liikmesriigid viivitamata komisjonile andmete uue seisu ja sellest tuleneva vaba hinna piiril. Komisjon peab omakorda kehtestama vaba hinna piiril enne tavapärasest kuupäeva, kui see osutub vajalikuks liikmesriigi esitatud andmetest või tema enda allikatest pärinevast teabest tulenevalt.

Sellise otsuse põhjendava osa täpsusastme määramisel tuleb silmas pidada praktilist olukorda ning otsuse tegemiseks olemasolevat aega ja tehnilisi võimalusi. Kui igal üksikotsusel, millega kehtestatakse vaba hind piiril, oleks täpne põhjendav osa, nagu Finanzgericht seda

soovib, tuleks avaldada ja tehniliselt hinnata kõiki eksportiva liikmesriigi esitatud või komisjoni töötajate kogutud andmeid sadade kindlaksmääratavate hindade kohta. Võttes esiteks arvesse otsuste avaldamiseks olemasolevat aega ning teiseks kindlaksmääratavate hindade arvu, ei võimaldaks sellise täpse põhjendava osa nõue nõukogu määrusega nr 19 ja komisjoni määrusega nr 89 ette nähtud mehhanismil nõuetekohaselt toimida. Sellise põhjendava osa ettevalmistamine ja koostamine nõuaks sedavõrd palju aega, et kehtestatavatel hindadel oleks oht olla avaldamise ajaks mõnevõrra aegunud.

Lisaks piisab kehtestatud vabade hindade piiril võrdlemisest avaldatud üldiste kriteeriumitega, et teavitada õigustatud huvi omavaid isikuid otsuse aluseks olevate andmete iseloomust ning nende põhjal tehtavatest järeldustest. Otsuse adressaadiks olevate isikute ja otsusest mõjutatud liikmesriikide kodanike kaitsmiseks ning nõuetekohaseks kohtulikuks läbivaatuseks piisab sellest, kui otsuse vaidlustamise korral nõuetekohase pädevusega kohtus annab komisjon, nagu käesoleval juhul, poolte käsutusse tehnilised andmed, mida ta kasutas, et kehtestada vabad hinnad piiril.

Neil asjaoludel tuleb järeldada, et komisjonil oli õigus piirduda määrava tähtsusega tegurite ning asjaolude hindamise aluseks olnud menetluse üldise sätestamisega, ilma et asjaolusid endid oleks olnud tarvis täpsustada.

Seepärast tuleb järeldada, et Finanzgerichti 1. ja 2. küsimuses sedastatud punktid ei mõjuta komisjoni otsuse kehtivust.

3. küsimus

Finanzgerichti kolmandas küsimuses soovitakse teada, kas komisjon rikkus määruse nr 19 artikleid 2 ja 3, lähtudes oma otsuses väljaspool liikmesriike ning eelkõige väljaspool Madalmaid koristatud odra noteeringutest turul. Seda küsimust tuleb arutada, kuna komisjon on oma kirjalikes märkustes tunnistanud, et kõnealused noteeringud olid otsuse aluseks.

Nimetatud artiklite saksakeelne versioon, mille kohaselt toodete vaba hind piiril on eksportivast liikmesriigist „pärinevate” („stammend aus”) toodete hind, näib olevat üheselt mõistetav. Nende artiklite kolm ülejäänud versiooni, milles väljendi „stammend aus” vasteks on „en provenance de”, „proveniente de” ja „afkomstig uit”, näitavad aga, et määruse nr 19 eesmärk ei olnud teha vahet eksportivas liikmesriigis koristatud ning selles riigis vabas ringluses olevatel toodetel. Selline tõlgendus vastab ka asutamislepingu artikli 9 lõikega 2 ette nähtud põhimõtetele, millega tolliliitu laiendatakse „kolmandatest riikidest tulevate toodete suhtes, mis on liikmesriikides vabas ringluses”.

Põhikohtuasja hageja järgmine väide on, et komisjoni 25. juuli 1962. aasta määrusega nr 86, mis sisaldab kaubandushäirete vältimisele suunatud sätteid, nähakse teraviljale ette erinevad maksumäärad olenevalt sellest, kas vili on koristatud eksportivas liikmesriigis või tuleb kõnealusest riigist, kuid ei ole seal koristatud.

See säte ei mõjuta aga eespool nimetatud seisukohtade kehtivust, kuna komisjoni määruses nr 89, mis on avaldatud samal kuupäeval ning millega kehtestatakse teravilja vaba pakkumishinna kindlaksmääramise kriteeriumid, korratakse määruse nr 19 sõnastust, kinnitades seega, et määruses nr 86 sisalduvad eeskirjad ei mõjuta vabade pakkumishindade kehtestamise mehhanismi. Seega ei anna 3. küsimus põhjust vaidlusaluse otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

Küsimused 4–6 on asjakohased üksnes juhul, kui kohus leiab, et põhjendav osa on ebapiisav või otsus on õigusvastane, kuna see põhineb kolmandatest riikidest tuleva teravilja noteeringutel. Seetõttu ei ole vaja neile küsimustele vastata.

Kohtukulud

Euroopa Kohtule märkusi esitanud Prantsuse Vabariigi valitsuse, EMÜ Komisjoni, Madalmaade Kuningriigi valitsuse ning Saksamaa Liitvabariigi valitsuse kohtukulusid ei hüvitata, ning et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus Hessisches Finanzgerichtis poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

võttes arvesse menetlusdokumente,

kuulanud ära ettekandja-kohtuniku ettekande,

kuulanud ära põhikohtuasja hageja, EMÜ komisjoni ja Saksamaa Liitvabariigi valitsuse kohtukõned,

kuulanud ära kohtujuristi ettepaneku,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikleid 9, 177 ja 190,

võttes arvesse nõukogu määrust nr 19 ning Euroopa Majandusühenduse Komisjoni määruseid nr 86 ja 89,

võttes arvesse protokollid Euroopa Majandusühenduse Kohtu põhikirja kohta,

võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorda,

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Hessisches Finanzgericht talle esitas, otsustab:

1. Hessisches Finanzgerichti poolt kohtule esitatud küsimuste läbivaatusel ei leitud ühtki asjaolu, mis võiks mõjutada EMÜ Komisjoni 24. jaanuari 1964. aasta otsuse kehtivust, millega kehtestati teraviljade vaba hind piiril.

2. Kohtukulude jaotuse selles kohtuasjas otsustab Hessisches Finanzgericht.

Hammes

Delvaux

Strauß

Donner

Trabucchi

Lecourt

Monaco

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 1. detsembril 1965 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

Ch. L. Hammes